

DOLOMEDES PLANTARIUS EN TAPINESTHIS INERMIS (ARANEAE) AAN HET EIND VAN 2012**Peter J. van Helsdingen**EIS-Nederland, Postbus 9517, 2300 RA Leiden (helsdingen@naturalis.nl)**ABSTRACT**

New records of *Dolomedes plantarius* suggest range extension along suitable habitats. *Tapinesthis inermis* has been found for the second time in the Netherlands.

Key words: dispersal, *Dolomedes fimbriatus*, *Dolomedes plantarius*

***Dolomedes plantarius* (Clerck, 1757)**

Met de natuur in Nederland gaat het niet overal goed, maar positieve ontwikkelingen zijn er ook. De hoeveelheid waarnemingen van spinnen zijn natuurlijk afhankelijk van het aantal waarnemers en de tijd die ze besteden aan het kijken naar spinnen. Het helpt natuurlijk ook als een spin opvalt door formaat of een opvallende kleur of kleurpatroon heeft. De Grote gerande oeverspin heeft beide. Bovendien zijn er mensen die er speciaal op letten.

Zo meldde Lykele Zwanenburg, Beheerteamedewerker Flevoland & Zwarte Meer & Vreugderijkerwaard bij Natuurmonumenten de gegevens over de tellingen aan deze soort in zijn rayon. Hij is degene die indertijd het voorkomen van de Grote gerande oeverspin, *Dolomedes plantarius*, in de Noordoostpolder voor het eerst meldde. Dat was bij het Waterloopbos, in de buurt van de werkschuur van Natuurmonumenten. Hij zorgde ook voor het juiste beheer van de oevervegetatie. En nu volgt hij nauwlettend hoe het met de populaties staat en ontdekt nieuwe locaties in de omgeving. Op 3 augustus 2012 vond hij langs de watergangen in het Waterloopbos 38 webben met jongen en kon op 14 augustus nog 29 webben vinden. Later in de maand nam dat aantal af. Op een andere plaats in de buurt vond hij bij een poel langs de Kraggenburgerweg iets meer naar het westen op 6 augustus 12 webben, afnemend tot 8 webben op 27 augustus. Het zijn bekende vindplaatsen waar de populaties het blijkbaar uitstekend doen.

Op een andere locatie, op het Kampereiland, dus zuidelijker en op het oude land, vond hij op 9 augustus 6 webben en op 28 augustus 10 webben. Een wat kleinere populatie, maar een die zich ook goed lijkt te handhaven. Die locatie werd al in 2011 gemeld. Alle drie genoemde vindplaatsen liggen buiten de laagveenplassen in de kop van Overijssel, waar deze soort talrijk is in een veel groter gebied.

Een nieuwe vindplaats werd gemeld door Jan Cuppen. Op 9 juni 2010 verzamelde hij twee exemplaren van *Dolomedes plantarius* langs een sloot in de Naardermeent, dat grenst aan het Gooimeer. Of de soort zich ook echt in dat gebied heeft gevestigd valt hieruit niet af te leiden. Deze vindplaats ligt hemelsbreed ca 3 km van het Naardermeer.

Het lijkt er toch steeds duidelijker op dat de soort zijn areaal aan het uitbreiden is. Dat is geheel in tegenstelling tot de toestand in de ons omringende landen, waar grote inspanningen moeten worden verricht om de vindplaatsen weer geschikt te maken (zoals in Groot-Brittannië), de soort van slechts een enkele plaats bekend is (België), of waar verdroging een voortdurende bedreiging vormt (Duitsland). In veel landen staat *Dolomedes plantarius* op de Rode Lijst, maar dat is in ons land niet nodig vanwege de positieve trends in zowel aantallen individuen als aantallen km-hokken. In Nederland hebben we niet alleen talrijke reservaten waar de soort al heel lang goed gedijt, de uitbreiding van het areaal is ook een succesverhaal. De tactiek van dispersie door middel van grote aantallen nakomelingen blijkt goed te werken.

Voor de tweede soort in ons land, de Kleine gerande oeverspin (*Dolomedes fimbriatus* (Clerck, 1757)) is de situatie waarschijnlijk minder rooskleurig. Er komen nooit meldingen van binnen, misschien ook omdat er minder geschikte plaatsen in ons land zijn, misschien ook omdat er minder gekeken wordt in hun specifieke habitat. Dat habitat is het beste te omschrijven als oevers van wateren in hogergelegen terreinen, zoals hoogvenen en vennen. In ons land komt de soort dus vooral op de hoge zandgronden voor.

***Tapinesthis inermis* (Simon, 1882)**

In 2003 meldde ik deze soort als nieuw voor ons land waargenomen. Ik vond hem in Oegstgeest (21 ix 2001) in huis in een ruimte met een open raam in een met Blauwe regen en Kamperfoelie begroeide muur. Op dezelfde plaats vond ik nu een tweede exemplaar (3 xi 2012), weer een vrouwtje. Blijkbaar zitten er daar meer en mogen we misschien van een populatie spreken, maar dat is natuurlijk niet zeker. Het is een kleine, nacht-actieve soort, die gemakkelijk aan de aandacht kan ontsnappen. Een cryptische soort en misschien is hij helemaal niet zo zeldzaam als hij lijkt.

De soort is in Noord-Amerika geïntroduceerd. In Europa is hij vermeld uit Nederland, België, Frankrijk, Duitsland, Zwitserland, Oostenrijk, Tsjechië, Bulgarije, Spanje, Italië en Macedonië (Van Helsdingen, 2012).

LITERATUUR

Helsdingen, P.J. van 2003. *Tapinesthis inermis* (Simon, 1882) voor het eerst in ons land gevonden (Araneae, Oonopidae). – Nieuwsbrief SPINED 18: 19.

Helsdingen, P.J. van 2012. Araneae. In: Fauna Europaea Database (Version 2012.2) (<http://www.european-arachnology.org>)

